

Alfabet niemiecki

Alfabet niemiecki składa się z dwudziestu sześciu liter. Słuchaj i powtarzaj:

a	[a:]	h	[ha:]	o	[o:]	u	[u:]
b	[be:]	i	[i:]	p	[pe:]	v	[fau]
c	[tse:]	j	[jot]	q	[ku:]	w	[ve:]
d	[de:]	k	[ka:]	r	[er]	x	[iks]
e	[e:]	l	[el]	s	[es]	y	[ypsilon]
f	[ef]	m	[em]	ß	[es tset]	z	[tset]
g	[ge:]	n	[en]	t	[te:]		

W alfabecie niemieckim występuje kilka liter nieznanych w języku polskim. Są to samogłoski przegłosowe zwane umlautami **ä**, **ö**, **ü** oraz litera **ß**, którą należy czytać jak polskie syczące **s**.

Cechą charakterystyczną języka niemieckiego jest obecność w nim dwugłosek, zwanych inaczej dyftongami oraz połączeń spółgłoskowych. Oto najczęściej spotykane kombinacje samogłosek i spółgłosek:

samogłoski

au zbliżone w wymowie do polskiego **ał** (jak w słowie *pałka*)

äu i **eu** brzmią podobnie jak polskie **oj** (jak w słowie *wojsko*)

ei i **ai** zbliżone w wymowie do polskiego **aj** (jak w słowie *bałka*)

ie brzmi jak wydłużone polskie **i**

spółgłoski

ch

pf

sch brzmi jak polskie **sz**

sp i **st** na początku wyrazu brzmią jak polskie **szp** i **szt**

tz brzmi jak polskie **c**

Podstawowe wyjaśnienia dotyczące zawartości słownikowej książki

Proponowane w tym kursie tłumaczenia uwzględniają kontekst wypowiedzi.

Rzeczowniki: W słownikach zamieszczonych pod dialogami podajemy formę liczby pojedynczej i mnogiej rzeczownika oraz jego rodzajnik określony w liczbie pojedynczej. Jeśli rodzajnik ujęty jest w nawias, np. **(das) Deutschland** — *Niemcy*, oznacza to, że dany rzeczownik zazwyczaj występuje bez rodzajnika. Formę liczby mnogiej sygnalizujemy za pomocą umieszczonej przy rzeczowniku i poprzedzonej myślnikiem końcówki, którą należy dodać do formy liczby pojedynczej tego rzeczownika. Czasami zdarza się, że w pełnym brzmieniu podajemy obydwie formy rzeczownika. Dzieje się tak w wypadku rzeczowników, których liczba mnoga różni się od liczby pojedynczej obecnością powstałego przegłosu, np. **der Mann, Männer** — *mężczyzna*. Formę liczby mnogiej rzeczowników złożonych podajemy, zamieszczając przy rzeczowniku tylko tę część wyrazu, która ulega zmianie. Piszemy więc **das Krankenhaus, -häuser** — *szpital* zamiast **Krankenhäuser**. Brak końcówki po myślniku oznacza, że forma liczby pojedynczej i mnogiej danego rzeczownika jest identyczna, np. **der Vermieter**, - (liczba mnoga brzmi również **Vermieter**). Jeśli zaś przy rzeczowniku nie ma ani myślnika, ani końcówki, należy przyjąć, że forma liczby mnogiej albo nie istnieje, albo ma odmienne znaczenie.

Czasowniki: Czasowniki podajemy w bezokoliczniku. Wyjątek stanowią pierwsze rozdziały, w których tłumaczymy formy koniugacyjne nowych czasowników.

Przymiotniki / przysłówki: Zazwyczaj podajemy tylko znaczenie przymiotnikowe wyrazu. Wyjątek stanowią te wyrazy, w wypadku których znajomość znaczenia przysłówkowego jest konieczna ze względu na kontekst, np. **gut** znaczyć może *dobry* lub *dobrze*.

Charakterystyka kursu

„Niemiecki w jeden miesiąc” to ekspresowy kurs językowy dla początkujących, umożliwiający szybkie poznanie lub przypomnienie sobie podstaw języka niemieckiego. Szczególny nacisk położony został na uczenie się lub doskonalenie języka mówionego z myślą o używaniu go w sytuacjach życia codziennego, w tym podczas pobytu za granicą.

Podczas całego kursu poznawać będziesz kolejne fragmenty opowieści o życiu kilku osób, które spotykają się przy okazji rejsu po Renie. Przysłuchując się rozmowom bohaterów historii, nauczysz się rozumieć niemiecki język mówiony. Poza tym zapoznasz się z najważniejszymi problemami gramatycznymi lub szybko je sobie powtórzysz. Aby wzbogacić swoje słownictwo, sięgniesz po wyrażenia, których znajomość pozwoli ci czuć się pewniej w różnych sytuacjach życia codziennego w krajach niemieckojęzycznych. Ciekawostki o ludziach i obyczajach tych krajów znajdziesz w ramach z informacjami kulturowymi. Dotarłszy do końca rozdziału, z pewnością będziesz umiał zastosować w praktyce to, czego się nauczyłeś. Na końcu książki znajdziesz tłumaczenia dialogów, klucz do ćwiczeń, słownik oraz listę czasowników.

Jak korzystać z kursu

- Zapoznaj się dokładnie z każdym kolejnym rozdziałem podręcznika. Wysłuchaj kilkakrotnie materiału nagranych na kasety - najpierw bez zaglądania do książki, następnie śledząc jego tekst w podręczniku. Później zapoznaj się ze szczegółowymi objaśnieniami słów i zwrotów oraz konstrukcji gramatycznych. Gdy nagrany tekst nie będzie miał już dla ciebie żadnych tajemnic, zatrzymuj magnetofon po każdej kwestii i powtarzaj je ze słuchu, zwracając szczególną uwagę na wymowę i intonację. Wreszcie wykonaj ćwiczenia utrwalające, a na zakończenie rozdziału ćwiczenia sprawdzające i fonetyczne.
- Nawet jeśli nie zrozumiesz wszystkiego dokładnie, nie poddawaj się. Z upływem czasu, dzięki powtórkom, materiał językowy znacznie ci się „układać w głowie”.
- Ucz się regularnie. Da to lepszy efekt niż długie „siedzenie nad książką” raz na jakiś czas. Codzienna nauka języka przez 20 minut jest najbardziej skuteczna. Jeżeli zależy ci na szybszym tempie nauki (wszak tytuł kursu brzmi „Niemiecki w jeden miesiąc!”), możesz takie dwudziestominutowe „sesje” odbywać parokrotnie w ciągu dnia. Zależy to przede wszystkim od twojej motywacji.

Struktura kursu

Kurs składa się z 9 rozdziałów. Każdy rozdział tworzą trzy lekcje (a, b, c), po których zamieszczamy wskazówki fonetyczne i ćwiczenia.

Ten znak informuje, że dany materiał znajdziesz na kasecie. Nagranie zaczyna się od alfabetu niemieckiego. Powtórz parę razy każdą literę (patrz wewnętrzna strona okładki), a następnie rozpocznij przerabianie kolejnych lekcji. Po każdym dialogu usłyszysz wyrażenia z życia codziennego w dwóch wersjach: polskiej i niemieckiej. Przerwy pozwolą ci bez pośpiechu, samodzielnie powtórzyć wyrażenia niemieckie. Jeśli na początku będziesz potrzebował więcej czasu, włącz pauzę. Każdą lekcję zamykają ćwiczenia fonetyczne. Wskazówki dotyczące wymowy nagrane zostały w języku polskim, natomiast przykłady - w języku niemieckim. Wyrażenia te powtórz kilka razy.

Struktura lekcji

Zapoznaj się ze wstępem do każdego dialogu. Następnie wysłuchaj tego dialogu przynajmniej dwa razy bez spoglądania do książki. Słuchając go po raz trzeci, śledź zamieszczony w książce tekst.

W tym miejscu tłumaczymy słowa i wyrażenia, które pojawiły się w dialogu. Brak któregoś ze słów na liście oznacza, że najprawdopodobniej wystąpiło ono we wcześniejszej jednostce. W takiej sytuacji zajrzyj do słownika zamieszczonego na końcu książki.

Język przypomina układankę — również składa się z części, które należy odpowiednio do siebie dopasować. Pod tym symbolem znajdziesz objaśnienia reguł gramatycznych.

Tym symbolem zaznaczamy miejsca, w których podajemy wyrażenia zaczerpnięte z życia codziennego. Ich znajomość pozwoli ci czuć się pewniej w kraju niemieckojęzycznym. Słuchając tych wyrażzeń, patrz do książki. Gdy się z nimi zapoznasz, zamknij książkę i spróbuj powtórzyć je głośno.

Nareszcie masz szansę sprawdzić, czego się nauczyłeś. Pisemne i ustne wykonywanie ćwiczeń to jednak nie tylko sprawdzian, ale także skuteczny sposób na udoskonalanie znajomości języka niemieckiego.

Obok tego symbolu znajdziesz informacje o krajach niemieckojęzycznych.

Czas udoskonalić wymowę. Zanim wykonasz ćwiczenia nagrane na kasecie, przeczytaj wskazówki fonetyczne i proponowane przykłady.

Powodzenia i dobrej zabawy!

1	1a Propozycja	8	<i>Banki, oszczędności</i>	
	Zaimki osobowe	9	<i>i pożyczki</i>	31
	Forma zwracania się do osób . . .	9		
	Formy czasowników w czasie			
	teraźniejszym	10		
	<i>Niemcy Wschodnie i Niemcy</i>			
	<i>Zachodnie</i>	12		
	1b Zmartwiona			
	matka	13		
	Czasownik sein	14		
	Rzeczowniki w mianowniku: ich			
	rodzajniki, rodzaje i liczby. . . .	15		
	<i>Anglicyzmy w języku</i>			
	<i>niemieckim</i>	17		
	1c Witamy			
	na pokładzie!	18		
	Przekształcenia samogłoskowe			
	w czasownikach w czasie			
	teraźniejszym	19		
	Liczebniki 1-25	20		
	<i>Styl oficjalny i potoczny</i>			
	<i>w kontaktach towarzyskich</i> . . .	21		
	Fonetyka	22		
2	2a Ale tu miło!	23		
	Rzeczowniki w bierniku	24		
	Czasownik haben	25		
	Przymyki wymagające			
	rzeczowników w formie			
	biernika	25		
	Zaimki (II) osobowe			
	w bierniku	26		
	<i>Świadomość ekologiczna</i>	27		
	2b Dostawa	28		
	Szyk wyrazów w zdaniu	29		
	Czasownik wissen	30		
	<i>Banki, oszczędności</i>			
	<i>i pożyczki</i>	31		
	2c Ten „straszny”			
	Polak	32		
	Czas przeszły złożony	33		
	Szyk wyrazów w zdaniu (II) . . .	34		
	<i>Saksonia i inne landy</i>	35		
	Fonetyka	36		
3	3a Więcej informacji	37		
	Czasowniki modalne: dürfen,			
	können, mögen, müssen,			
	sollen, wollen	38		
	Partykuły: aber, denn, doch,			
	mal, ja	39		
	Wyrażenie es gibt	40		
	<i>Posiłki</i>	41		
	3b Cudowna rzeka	40		
	Dopełnienia: bliższe w bierniku,			
	dalsze w celowniku	43		
	Formy rodzajników			
	w celowniku	44		
	Czasowniki wymagające			
	formy celownika	44		
	<i>Rzeka Ren</i>	45		
	3c Smakowite			
	wina	46		
	Tryb rozkazujący	47		
	Zaimki (III) osobowe	48		
	Szyk wyrazów w zdaniu (III) . .	48		
	Przeczenia: kein, nicht	49		
	<i>Co warto wiedzieć o winie?</i> . . .	50		
	Fonetyka	51		
4	4a Reklamacja	52		
	Czasowniki złożone	53		

Szyk wyrazów w zdaniu (III) . . . 54	6 6a Szokujące nagłówki
<i>Przepisy i regulaminy</i> 55	w prasie 80
4b Na łodzi 56	Strona bierna. 81
Tryb przypuszczający 57	<i>Prasa</i> 83
Tryb przypuszczający	6b Dwoje
czasowników haben, sein	cudzoziemców 84
i czasowników modalnych 58	Spójniki: dass, ob,
Kluby i stowarzyszenia 59	wenn, weil 85
4c Zgubieni 60	<i>Dialekty</i> 87
Przymyki wymagające użycia	6c Słoneczny
rzeczowników w formie	dzień 88
celownika 61	Zaimki(V) 89
Przymyki wymagające użycia	Odmiana
rzeczowników w formie	przymiotników (II) 89
i biernika i celownika 61	<i>Naturyzm</i> 91
Czasowniki zwrotne. 62	Fonetyka 92
Kawiarnie i „Gaststätten”. 64	7 7a Plany
Fonetyka 65	na przyszłość 94
5 5a Pocieszanie Carolin . 66	Czasownik werden 95
Czas przeszły prosty 67	Czas przyszły 95
<i>Słynne niemieckie książki</i>	Liczebniki (II) 96
<i>dla dzieci</i> 69	Waluta Niemiec 96
5b I znowu wszyscy	<i>Dochody w Niemczech</i> 97
razem 70	7b Pożegnalny
Zaimki (IV) dzierżawcze 71	obiad 98
Czasowniki nierozdzielnie	Łączenie czasowników
złożone 71	z przymkami 99
<i>Ubezpieczenia zdrowotne</i> 73	<i>Restauracje</i> 101
5c Nieoczekiwany	7c Podróż 102
gość 75	Rzeczowniki złożone 103
Prysłówki a przymiotniki 76	Rzeczowniki w trzech
Stopniowanie przymiotników . . 76	rodzajach 104
<i>Szkoły</i> 78	<i>Podróżowanie</i> 106
Fonetyka 79	Fonetyka 106

8 8a Sprawy	
urzędowe	108
Rzeczowniki w dopełniaczu	109
Przymyki wymagające użycia	
rzeczowników w formie	
dopełniacza	111
<i>Obcokrajowcy w Niemczech</i>	112

8b Ogłoszenie	
w gazecie	113
Zaimek (VI) względny das	114
<i>Warunki mieszkaniowe</i>	116

8c Przeprowadzka	117
Czasowniki: stellen, legen,	
setzen	118
<i>Domowe zacisze</i>	121

Fonetyka	121
---------------------------	-----

9 9a Na rozmowie	
w sprawie	
pracy	122
Strona bierna (II)	123
<i>System socjalny</i>	125

9b Studencki	
żywot	126
Liczebniki (III) porządkowe	127
Zapisywanie dat, podawanie	
czasu	128
<i>Uniwersytety</i>	130

9c Przyjęcie	131
Odmiana	
przymiotników (III)	132
Przymiotnikowa funkcja	
imiesłów	133
<i>Wizyty u przyjaciół</i>	135

Fonetyka	128
---------------------------	-----

Tłumaczenia dialogów i klucz	
do ćwiczeń	136
Lista czasowników	147
Słowniczek	149
Ren	163
Kraje niemieckiego	
obszaru językowego	164

1a Propozycja

Bohaterami historii, którą będziesz poznawać pracując z kursem „Niemiecki w jeden miesiąc”, są dwie rodziny niemieckie oraz jeden młody Polak.

Państwo Bühlerowie i Wendtowie spotkali się podczas urlopu na Węgrzech w 1989 roku. Bühlerowie z Karlsruhe mają własny frachtowiec, pływający po Renie. Z tego powodu prowadzą oni dość niezwykły, ale interesujący tryb życia. Wendtowie pochodzą z Drezna. Przez lata Bühlerowie utrzymywali kontakt z Wendtami i dzięki temu wiedzą, że ich dwudziestotrzyletnia córka, Petra Wendt, jest obecnie bezrobotna. Tymczasem właśnie teraz pani Bühler musi poddać się operacji. W tej sytuacji postanowiła wraz z mężem poprosić Petrę o pomoc na statku podczas swej nieobecności. Pan Bühler napisał długi, szczegółowy list do Petry, prosząc ją o podjęcie decyzji i telefoniczną odpowiedź.

(H. Bühler = Herr Bühler)

H. BÜHLER: Bühler.

PETRA: Guten Tag, hier ist Petra Wendt. Vielen Dank für Ihren Brief. Ich komme sehr gerne. Leider koche ich nicht gut.

H. BÜHLER: Das macht nichts! Wann kommen Sie?

PETRA: Am Mittwoch. Ich komme um 8 Uhr mit dem Zug.

H. BÜHLER: Gut. Ich treffe Sie auf dem Bahnsteig. Auf Wiedersehen.

PETRA: Auf Wiedersehen.

der Herr, -en	pan	gut	<i>tutaj: dobrze</i>
guten Tag	dzień dobry	das macht nichts	to nic nie szkodzi
gut	dobry	das	to
der Tag, -e	dzień	machen	<i>dosłownie: robić</i>
hier	tutaj	nichts	nic (<i>tutaj: stanowi zaprzeczenie</i>)
ist	jest	wann kommen Sie?	kiedy Pani przyjedzie?
vielen Dank	bardzo dziękuję	Sie	Pan, Pani,
viel	dużo, wiele	Sie	Państwo
der Dank	podziękowanie	am Mittwoch	w środę
für	za	um 8 Uhr	o godzinie ósmej
Ihren	Pana	8 = acht	osiem
der Brief, -e	list	mit dem Zug	pociąg
ich komme	bardzo chętnie	mit	z
sehr gern	przyjadę	der Zug, Züge	pociąg
ich	ja	ich treffe Sie	spotkam Panią
kommen	przychodzić, przyjeżdżać	treffen	spotykać
sehr	bardzo	auf dem	na peronie
gern(e)	chętnie	Bahnsteig	peron
leider	niestety	der Bahnsteig, -e	do widzenia
ich koche	gotuję	auf Wiedersehen	
kochen	gotować		
nicht	nie		

■ Czas na trochę gramatyki – będziemy się jej uczyć krok po kroku. Zacznijmy od zaimków osobowych.

Zaimki osobowe: mianownik				
	liczba pojedyncza		liczba mnoga	
1. osoba	ich	<i>ja</i>	wir	<i>my</i>
2. osoba	du	<i>ty</i>	ihr	<i>wy</i>
3. osoba {	er	<i>on</i>	sie	<i>oni / one</i>
	sie	<i>ona</i>	Sie	<i>Pan, Pani,</i>
	es	<i>ono</i>		<i>Państwo</i>

■ Forma grzecznościowa **Sie** stosowana jest, gdy bezpośrednio zwracamy się do osób, z którymi jesteśmy na *Pan, Pani, Państwo*. Zarówno w liczbie pojedynczej, jak i mnogiej piszemy ją wielką literą.

Skoro już wiemy, jak rozmawiać o osobach, nauczmy się teraz mówić o czynnościach. Potrzebna nam będzie znajomość czasowników.

W słownikach czasowniki podawane są w formie bezokolicznika. Większość bezokoliczników w języku niemieckim ma końcówkę **-en**, np. **kommen**, **kochen**, **machen**. Warto o tym pamiętać, by bez problemu zrozumieć sposób tworzenia np. form czasu teraźniejszego.

Formy czasu teraźniejszego większości czasowników niemieckich powstają przez odcięcie końcówki **-en** bezokolicznika i dodanie do tematu odpowiedniej końcówki osobowej. Odmieńmy dla przykładu czasownik **kommen** – *przychodzić*:

Czas teraźniejszy			
zaimek	podstawa	końcówka osobowa	forma czasu teraźniejszego
ich	komm	-e	ich komme
du	komm	-st	du kommst
er/sie/es	komm	-t	er/sie/es kommt
wir	komm	-en	wir kommen
ihr	komm	-t	ihr kommt
sie	komm	-en	sie kommen
Sie	komm	-en	Sie kommen

Końcówek osobowych naucz się na pamięć. A warto to zrobić, bo raz je opanowawszy, bez trudu utworzysz formy, za pomocą których zarówno nazwiesz czynności trwające obecnie, jak i wyrazisz przyszłość. Czas teraźniejszy bowiem ma szeroki zakres użycia. Spójrzmy na pytanie zadane Petrze przez pana Bühlera: **Wann kommen Sie?** – *Kiedy Pani przyjedzie?* Widzimy, że czas teraźniejszy jest tutaj użyty dla wyrażenia przyszłości. Zdarza się tak często, gdy pytamy o okolicznik czasu. Kolejny przykład: **Ich komme am Mittwoch.** – *Przyjadę w środę.* – również dotyczy czasu przyszłego. Wniosek z tego taki, że w wielu sytuacjach czas przyszły będzie ci tak naprawdę niepotrzebny.

Znajdujesz się w kraju niemieckojęzycznym...
i chcesz się z kimś przywitać:

guten Tag

dzień dobry (*powszechna forma powitania pomiędzy godz. 11 a 18*)

guten Morgen
guten Abend

dzień dobry (*rano*)
dobry wieczór

Teraz chcesz się z kimś pożegnać:

auf Wiedersehen

do widzenia

auf Wiederhören

do usłyszenia

tschüs

cześć

Rozmowa telefoniczna:

Dzwoniąc do kogoś, najpierw się przedstawiasz. Zasada ta obowiązuje zarówno w wypadku telefonów prywatnych, jak i rozmów służbowych. Kiedy odbierasz telefon, pierwszą rzeczą, którą zazwyczaj mówisz, jest twoje nazwisko.

Umawiasz się na spotkanie:

Wann kommen Sie?

Kiedy Pani / Pan przyjedzie?

Wann kommst du?

Kiedy przyjedziesz?

Ich komme am Montag.

Przyjadę w poniedziałek.

Ich komme am Dienstag.

Przyjadę we wtorek.

am Mittwoch, am Donnerstag

w środę, w czwartek

am Freitag, am Samstag

w piątek, w sobotę

Geht es bei Ihnen am Sonntag?

Czy pasuje Pani / Panu niedziela?

Es freut mich, dass Sie kommen.

Cieszę się, że Pani / Pan przyjeżdża.

A. Wstaw odpowiednie zaimki osobowe. Spośród zaimków zamieszczonych w ramce wybierz tylko cztery.

1. Kommst gern?
2. komme am Donnerstag.
3. Wann kommen ? (*forma grzecznościowa*)
4. (*on*) kommt am Dienstag.

du ★ Sie
es ★ ich ★ ihr
er ★ sie

B. A teraz wybierz odpowiednio albo czasownik **kochen**, albo **kommen**, i uzupełnij zdania, wstawiając wybrany czasownik we właściwej formie.

1. Er Spaghetti.
2. Wir am Samstag mit dem Zug.
3. Wann der Zug?

C. Dni tygodnia pomieszały się. Ustaw je we właściwe kolejności, zaczynając od poniedziałku.

Mittwoch ★ Montag ★ Samstag ★ Freitag

Dienstag ★ Donnerstag ★ Sonntag

.....
.....

